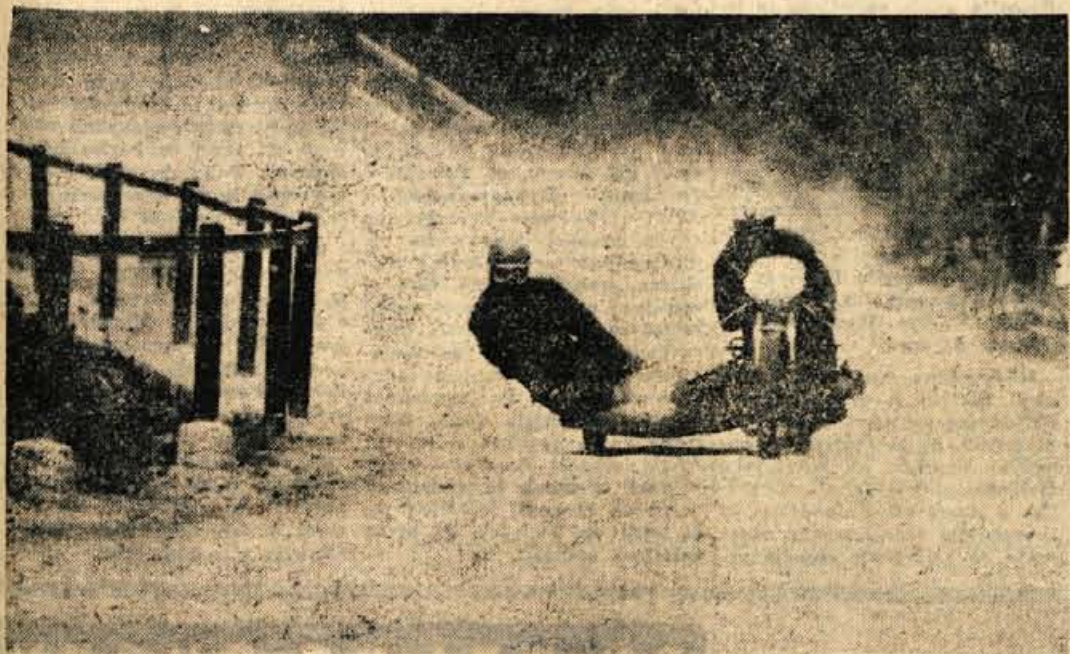

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUBSTVA ZA GORENJSKO

Največ poguma so na ljubeljskih sirminah pokazali prikoličarji. Tu je triumfiral Zagrebčan Boško Snajder s sovozačem Kytiko.

Odkrili so spominsko ploščo

OB SPOMENIKU REVOLUCIJE SO DANES DOPOLDNE RAZVILI PRA- POR ORGANIZACIJE ZB KRANJ - CENTER — NA KOKRSKEM BRE- GU PA JE TOVARIŠ FRANC PUHAR ODKRIL SPOMINSKO PLOŠČO PE- TIM TOVARIŠEM, KI SO PADLI ZA SVOBODO.

KRANJ, 13. avgusta
Danes dopoldan je bila ob spo- meniku Revolucije v Kranju slo- vesnost, na kateri je organi začel- za Zveze borcev Kranj-center raz- jala svoj prapor. Slovesnosti, ki- se je pričela s kulturnim progr- amom, na katerem so sodelovali moški pevski zbor pod vodstvom Petra Liparja, godba na pihala kranjske Svobode in recitatorji, so med drugimi prisostvovali tudi številni politični in družbeni de- lavci: Franc Konobarj - Slovenko, Franc Puhar, Vinko Kepić, Franc Pagon in drugi. Na zborovanju ob- razložil je govoril predsednik or- ganizacije Zveze borcev Kranj- center, tovariš Zontar. Po njego- vem govoru, je tovariš Volavšek v- imenu delovnega kolektiva trgov- skega podjetja Kokra Kranj raz- vi ob zvokih himne, prapor. Od spomenika Revolucije so vsi pris- tojni odšli na Kokrski breg, ki je bil danes okrašen z zastavami! Tu je potem tovariš Franc Puhar od- kril spominsko ploščo petim to-

varšem. V svojem govoru je de- jal, da je bilo odkritje centralne- ga spomenika le uvod v številna praznovanja, po obsegu sicer skromnejša, po svoji vsebini pa izredno tehtna. Orisal je tudi re- volucionarno pot padlih tovaršev, katerih imena so vklesana na plo- šči. Slovesnosti so prisostvovali

tudi nekateri svoji padli borcev. Na plošči so vklesana naslednja imena: Poljanec Ivan, Požgaj La- do, Kenda Ivan, Benedik Martin in Mohorko Ivan. Vsa slovesnost se je zaključila s programom pev- skega zbora, godbe na pihala in recitatorjev.

J. K.

Z rekonstrukcijo bodo končali letos

Tovarna klobukov »Sestra« v Skofji Loki je zelo staro podjetje, saj je bilo ustanovljeno takoj po prvi svetovni vojni. Kapitalisti so hoteli istiniti iz podjetja kar naj- več, zato niso skrbeli za zdrav- stvene in delovne pogoje delav- cev. Prav zaradi tega se je v tem podjetju začelo pojavljati vedno več poklicnih obolenj. Tudi takoj po osvoboditvi se razmere niso

doleti spremenile. Šele z izboljša- njem dela samoupravnih organov, so začeli razmišljati o rekonstruk- ciji podjetja in jo lani začeli tudi urednikovati. Iz lastnih sredstev so modernizirali nekatere obrate in nakupili nove stroje. Letos pa so dobili še kredit s katerim bodo rekonstrukcijo končali. Kot so nam povedali, bodo z rekonstruk- cijo podjetja povečali tudi možno- sti za izvoz.

Počitniška reportaža

Letovišče pod slamniki

Na meji je postal v teh vročih poletnih dneh veleumetni promet. Zaponice se skoraj ne spuščajo in v vrstah čakajo avtomobili s tujci, da bi odvrli naprej po ce- linski poti proti morju, letoviščem in do šotore. Sobec, naša gorenjska platnena metropola je bila prejš- nji teden v znamenju »pasje vro- čine« doberredno oblegana, kot ne- koč v grški zgodovini mesto Tro- ja.

ZNAČAJI NARODOV

V kopalnih se razlike med ljud- mi zmanjšajo. Kopalnišča so na svetu najbrž zadnji kraj, kjer so si ljudje med seboj še najbolj po- dobni. Z majhnimi izjemami je enakost popolna. Razen seveda značilnosti, ki padejo na prvi pog- led v oči. Tako imajo nekateri lepše postave, drugi boljše plavalni, tretji pa se za kopanje oblačijo tako, da zmorejo čim več pokazati. Voda sicer marsikaj za- krije. In v vodi se ljudje kopajo brez predsodkov iz preprostega razloga, ker drugače ne moremo vzdržati.

V Sobcu se ljudje kopajo od ju- tra do večera. Najbrž se bodo ko- pali, dokler bo stal kakšen šotor pod nebeskim obokom v senci mladih jelk. Sobec hvalijo od Ljubljane do Podkorena. Onstran meja imajo o njem praviščne predstave. O Sobcu se pogovarja- jo na oceanih in severnjaki se po dveh dneh selitve na morje vra- čajo v njega, ker ne prenesejo morske priroke. Sobec je Švedom enako všeč, kot nam švedsko je- klo. In prav bi bilo, da v tem za- pisu podrobneje opišemo značil- nosti ljudi, ki v teh poletnih mesec- nih dobijo streho pod šotorskim krili Sobca.

Kopalnišče v Sobcu privabi ob delavnikih nad tisoč kopalcev, ob nedeljah in praznikih pa se to številno petkrat poveča. V zadnjem tednu je pod šotiri v Sobcu pre- nočevalo vsako noč po 200 gostov. V Sobcu se križajo poti Ameri- čanov, Kanadčanov in Indone- zijcev, ki so prepluli oceane, da bi spoznali naše kraje. Razen Av- stralije so v tem letu preživeli po- čitnice v Sobcu pripadniki ljud-

stev vseh štirih zemeljskih celin. Videti med šotiri črnca ali mulla- ta ni nobena redkost. Največ je seveda Evropejcev. Razen »vzho- da« so tukaj dnevno zbrani skoraj vsi evropski narodi. Nemcev je največ, ki pa ne ostanejo dol- go v kraju. Ze po nekaj dnevih se selijo naprej. Skandinavci ostane- jo dalj časa. Ne prenašajo dobro morskega podnebja, zato jim je to gorsko letovišče najbolj všeč. Precej pijejo žgane pijače in ve- liko denarja potrošijo. Pri Avstrij- cih in Švicarjih se pozna, da imajo opravka s tucizmom. Za napi- tnine ni boljših gostov. Nizozemci so varčni in dobrega arca. Franco- zi in domačini pa so znani po ne- čistoti. To so kraljica zapazanja, ki povedo, da se ljudje v Sobcu med seboj ne prepoznajo samo po avtomobilskih oznakah.

ŠVEDSKI INŽENIR IN HOLANDSKI DEČEK

Letošnja sezona je prinesla v Sobec dva »čudežna človeka«. Prvi je švedski inženir kemije, štiridesetletni »deček s severa«. Zaposeljen je v veletovarni, ki iz- deluje prvovrstna švedska jekla, in od jekla ta človek dobro živi. Toda, to je le postranska značil- nost. Švedski najbrž zgodaj vataja- lno, zato ni nič čudnega, če se je »inženir s severa« ob šestih zju- traj že kopal in kmalu odšel proti buffetu. Kdor je prišel za njim, je pil na njegov račun. Kadar je bil posebno dobre volje, je ta navada trajala polovico dneva ali celo ves dan. Kmalu so po taborišču začeli govoriti, da je »kavalirstvo« utele- šeno v tem švedskem inženirju. Drugi primer redkih značajev so odkrili v petnajstletnem Holandcu Karlu Steinhauerju. Ta mlad fant je imel posebno »kavalirsko

strast«. Zbiral je odpadke in pa- pir. To delo bi v taborišču mora- la opravljati stara snažilka. Toda mlad Holanec ji je delo dobesed- no »odžrl«. V svoji vneti ni po- zabil na čistočo niti takrat, ko so drugi plesali. S samokolnico je zbiral odpadke od kočare do koč- are in pri tem delu po fartovski užival.

OBRAZI IN POJAVI

Gospa s srcem v dlaneh

Ona ni taka kot njen brat. Ne. Kje neki. Njen brat je de- lavec. Človek je nenavadna stvar; rad bi bil dober in za ceno tega je pripravljen v življenju na marsi- kaj. Vsa zgodba se je pričela že davno tega. Ko sem jo pruč sre- čal, mi je bila všeč. Bilo je to- liko ženske v njej, da je morala ugajati! Živela je v modernem bloku in imela je navado tarnati nad svojim možem, s katerim se baše ne razumeta posebno dobro. Za ceno take odkritosti, za ceno velike resnice, ki jo je od- krila v petih letih zakona, da ljudje ne zmorejo v tem hitrem tempu življenja v zakonu živeti samo drug za drugega, je bila pri- ljubljena. Ljudje v uradi, kjer se delala (to je bistvo ženske eman- cipacije) so bili moderni ljudje,

Zadnje hitrostne dirke na Ljubelj

„Počasno“ ljubeljsko slovo

LEON PINTAR ZMAGAL V KATEGORIJI 125 ccm — ALFRED PRUCK- NER TUDI LETOS NAJHITREJSI — NAJVEČ ZMAG AVSTRIJCEM — OKROG 15.000 GLEDALCEV

Ljubelj, 13. avgusta — Vsako- letni avgustovski ropot motorjev je tudi danes napolnil trškiško do- lino prav do vrha Ljubeljskega prelaza, kjer se je končala tek- movalna proga za motoriste in avtomobiliste, ki so se zadnjič na tej klasični preizkušnji odvijali plin svojim jeklenim konjičkom za na- grado Ljubelja — nagrado velikih močoklasičnih in avtomobilskih gorskih dirk, edinstvenih v naši državi. — V usnjenih oblekah in s čeladami na glavah so prišli kar iz treh kontinentov — Evrope, Af- rike in Avstralije! Iz »starega sveta« so bili na startu številni Avstrijci, Nemci obeh Nemčij, Italijani, Švicarji, Nizozemci, Fin- ci, Švedci, in seveda domačini, iz Afrike — Rodezijec ter trije Av- stralci. Skupno je bilo na startu nad 90 tekmovalcev, ki so se več ko stokrat pogнали v ljubeljsko strmino, ko je starter Janez Vag- ner dvignil rdečo-belo-modro za- stavico in ko so stekle meritne ure.

ja, ki jo je postavil lani Avstrijec Alfred Pruckner.

Med letošnjimi udeleženci je bil tudi rekorder Pruckner, ki se je svojemu rekordnemu času tudi najbolj približal. Na motorju BSA Glubmann je porabil le 7 sekund več kot lani. Morda bi bil letos še hitrejši, pa je na večerajšnjem uradnem treningu hudo padel že na prvem zavoju, vendar tako sprotne, da je preprečil hujše posledice.

Mnogo prerokovanj je bilo sli- šati tudi o drugem pogumnem Avstrijcu Arthurju Joslu, ki je tu- di sam napovedal izboljšanje re- korda, toda zadovoljiti se je mor- al z enim prvim mestom ter s komaj petim mestom v kategoriji, kjer je pričakoval rekord.

Na zmagovalni oder se je po- vzel tudi Kranjec Leon Pintar, ki je z odličnim časom 5:30,2 na Ducatiju premagal svojih trinajst tekmecev v kategoriji 125 ccm. Dobro uvrstitev Pintarja smo pričakovali tudi v skupini motorjev do 250 ccm, saj je odlično vozil skoraj do vrha, ko je nesrečno pa- del. In še en Jugoslovčan je po- stignil turje v ozadje, Zagrebčan Boško Ing. Snajder s sovozačem Mladenom Kytiko je namreč na motorju BMW RS preprečljivo zmagal s prednostjo dobrih 12 se- kund.

PRVA LOVORIKA PINTARJU

Naš večkratni državni prvak Leon Pintar je bil prvi zmagoval- ec letošnjega Ljubelja. V katego- riji solo motorjev do 125 ccm je s precejšnjo prednostjo zabeležil le-

po zmago v močni mednarodni za- sedbi. Pintar je vozil to pot nad- vse dobro in drzno ter zato skoraj ni bilo vprašanja, kdo bo zmago- valec v tem najhiterjšem razredu motorjev. Tudi Boris Oblak iz Ljubljane je bil lujub začeti slab- bi vozniki uspešen, saj je osvojil častno četrto mesto med 18 tek- movalci. Od turjev je bil najboljši Brandstetter (Avstrija), ki je bil drugi.

REZULTATI — kategorija solo- motorjev do 125 ccm: 1. Leon Pin- tar (Jugoslavija) Ducati GP 5:30,2, 2. Hugo Brandstetter (Avstrija) Puch RS 5:35,2, 3. Šohier Günther (Avstrija) Rotax RS 5:50,4, 4. Boris Oblak (Jugoslavija) Ducati GS 6:11,1, 5. Siegfried Ortner (Avstrija) Puch 6:12,1 itd.

PET AVSTRIJCEV NAJBOLJŠIH

Drug za drugim so se pogonjali v zavoje dirkača na motorjih dru- ge kategorije. Najhiterje je bilo- lo, da je tekmovalce, ki je med vozniki prvi startal, zasedel tudi prvo mesto. To je bil član avstrij- ske ekipe Martin Polz na stroju Maico MC. Zanimivo je, da so na- slednja štiri mesta zasedli prav tako Avstrijci pred našim tekmo- valcem Nuhitem na Pretisu.

REZULTATI — kategorija solo motorjev do 175 ccm: 1. Martin Polz (Avstrija) Maico MC 5:12,0, 2. Walter Leigeb (Avstrija) Maico MC 5:21, 0, 3. Helmut Inzko (Av- strija) Puch MC 5:34,2, 4. Walter Neureuter (Avstrija) Maico Super Sport 5:36,1, 5. Herbert Prosl (Av- strija) Maico MC 5:41,4 itd. (Nadaljevanje na 4. strani)

Večkratni jugoslovanski prvak — motoristi Leon Pintar iz Kranja je včeraj na Ljubelju odlično začel. Po zmagi v najhiterjši katego- riji motorjev, se je pogumno pogнал v hrib tudi v razredu do 250 ccm, vendar je tik pred ciljem nesrečno padel.

moderni in bistri! Imeli so radi kakor pravijo v naših krajih. In odkritostna dekleta in bili so skoraj malce sentimentalni nad- njimi. Bila so tako nemočna v svoji ženski podobi. Ugajala so jim, ker so se v svojem burnem življenju trudila, da bi imele li- čične duše, in; ki so pripovedova- le, kako lep je bil večerajnji son-

Gospa s srcem v dlaneh

Njen brat pa je delal v tovarni in je hodil ob prostem času loviti ribe. Nikoli ni zaradi svojega tr- dega jezika, ki si ga je dobil za strahnico, govoril besed hrano, čudovito in podobno. Nikoli ni povedal glave in nikoli ni pripo- vedoval o sončnih zahodih. Toda hodil je v bribe, in rad je postal zvečer pred hišo in sosedu je ho- dil pomagati, kadar je ta spravl- jal seno. Njen brat zares ni bil tak kot ona. Ni bil izobražen in ni imel težav v zakonu, pa če bi jih tudi imel, jih ne bi trasil.

To je vse. Rad bi povedal, da imam rad preproste ljudi. Rad bi povedal, da so na svetu taki ljud- je, ki govore o stvarih, pa tudi ne govore o stvarih. In rad bi konč- no tudi povedal, da ne maram takih, ki trgajo svoje napapirče- no srce in ga polagajo tujim ljud- em na papir in v usta.

Poslovalnici »Izletnika« na Jesenicah in v Bohinju

Ta teden sta na Jesenicah in v Bohinju začeli delovati novi po- slovalnici turistične agencije »Iz- letnik« iz Ljubljane. Ti dve poslo- valnici bosta na svojem področju organizirali razne izlete po domo- vini in v tujino. Razen tega bosta prodajali tudi vozovnice in opravljali tudi menjajno službo. Poročevali bosta poine liste in vizume. V Bohinju se je v lokal- ni »Izletnik« preselilo tudi domače turistično društvo.

KDO JE ODNESEL ZASTAVO CANKARJEVEGA BATALJONA V MOSKVO

V tej rubriki smo 20. julija objavili tudi notico M. Ilvarja, ki opisuje, kako so slovenski izseljenci v Franciji 1937. leta ustanovili organizacijo za pomoč španskim borcem, kako je Cankarjeva četa slovenskih borcev sodelovala v sklopu internacionalne brigade v bojih pri Auroleu itd. Na koncu pa piše, da je Zensko društvo darovalo zastavo Cankarjevi četi, in da je to zastavo pozneje odnesel v Moskvo španski borec, Jože Gregorič.

Brat padlega narodnega heroja, Jožeta Gregoriča, Ivan Gregorič z Jesenic, pa nam je poslal svojo pripombo in pravi, da ta zadnja trditve ni točna. Niti on, ne njegov brat, kot pravi danes Ivan, ni bil nikoli v SSSR. Hkrati pa opisuje, s kakšno skrbjo so varovali svojo zastavo, da bi jo rešili. Iz

Barcelone proti francoski meji je zastavo Cankarjeve čete nosil neki major Pregelj. Imel jo je zašito v plašču, kar je napravil sam Ivan Gregorič. Zatem si je Gregorič to zastavo vail v svoj plašč in jo tako prenesel preko špansko-francoske meje.

V času, ko so bili v francoskih taboriščih, je SSSR zahtevala, da ji vrnejo letala iz Francije. Pilotirali naj bi jih samo sovjetski državljani. V sodelovanju s sovjetskimi organi in ob podpori KP so dobili sovjetsko državljanstvo tudi nekateri Jugoslavlani. Nekomu izmed pilotov je Ivan izročil zastavo Cankarjeve čete z naročilom, naj jo spravi na varno. Ime tega letalca se danes Ivan več ne spominja. Ve samo to, da je bila zastava srečno odposlana v Moskvo.

To so lepi in častni spomini naših španskih borcev.

DRŽAVA V DRŽAVI

V 1942. letu so se vsaja močno razširila po vseh krajih Jugoslavije. Ob tem so dobivali vse večjo vlogo tudi narodnoosvobodilni odboji. V Sloveniji so v začetku, do maja 1942. leta, ko je bila izdana odredba o formiranju NOO, opravljali pošte oblastnih funkcij na osvobojenem ozemlju sami terenski odbori OF. Oni so pobrali določene prispevke, ki so jih pozneje spremenili v neke obveznosti oziroma davke, zbrali so pomoč za NOV, skrbeli za socialno ogroženost, za promet in podobno.

Osnova za delo narodnoosvobodilnih odborov pa so bili tako imenovani "fočanski predpisi", ki jih je bil izdelal pokojni Moša Pišec že februarja 1942. leta. V teh predpisih je nakazal glavne cilje in neposredne naloge NOO. Ti odbori so nastajali na osvobojenih ozemljih kot države in državi in so bili opora osvobodilnemu gibanju.

VSI VSE

"Vsi na fronto! Vse za fronto!" Tako je bilo geslo slovenske mladine na njenih ostanke, ki so bili v avgustu in septembru 1943. leta. List "Mladina" je takrat objavil članek, ki ga je napisal Jemel Kosce - Mitja Vošnjak, v katerem pravi, da ni dovolj, da se mladina samo vključuje v mladinske organizacije, da se samo navdušuje za osvobodilno gibanje, marveč, da mora mladina aktivno delati predvsem za uresničevanje postavljenih ciljev - v vseh Narodnoosvobodilne vojske.

Zato je takrat odšlo precej mladih in partizanov. Ta akcija je bila dokaj uspešna tudi na Gorenjskem, čeprav ni bilo brez težav. Po nekaterih podatkih je bilo v vseh 81-ih okrožjih (vključno tudi Kamnik) v septembru 1943. leta skupno 92 aktivnih mladinskih aktivistov ter 293 članov Ljudske mladine Slovenije. Eden izmed vidnih organizatorjev mladine je bil Vinko Hafner, ki je bil takrat tudi sekretar Pokrajinskega odbora ZSM za Gorenjsko.

AKCIJE OKROG KAMNIKA

Partizanske enote, ki so ostale na območju Kamnika po znani vestaji 27. julija 1941. so bile v avgustu vse bolj udarne in organizacijsko trdne. Prvo večje srečanje z Nemci je bilo 11. avgusta 1941 pri Brezovici nad Krtno. Naslednji dan - 12. avgusta, pa so partizani zažgali nemški kamion v Tacnu. 13. avgusta pa je Rašiška četa minirala most preko Gameljšice v Sp. Gameljah.

Se vnaprej izredno tople vreme; vendar bodo v tem tednu plove češče, posebno v popoldanskem času.

Ljudje in dogodki

Izgubljeno oporišče

Bizerta v mnogočem spominja na Suez. Vojaški napad in napovedano izredno zasedanje Generalne skupščine OZN potrjujejo, da se zgodovina ponavlja. Preseneča samo dejstvo, da se Francozi iz tako nazornega poduka v preteklosti niso ničesar naučili. Dvojno izkrcavanje najelitnejših enot francoskih padalcev v palestinskih letalnih transportnih letal in napadi lovecev na solonoko mestna prebivalstva, medtem ko so francoski tanki zasedli položaje na ulicah Bizerte, niso prinesli francoski politiki nobenega dobriča. Nasprotno, Francija je s svojimi izkrcavanimi padalci in vojaško gesto zaigrala vse izgleda, da bi obdržala pomorsko oporišče Bizerte, ki jo je vodila težke milijarde. To severnoafriško pomorsko oporišče so smatrali za varno zavetje pred sovjetskim napadom na francoske podmornice in bombnike. Sprito tega se je de Gaulleu zdela smotno braniti jo s orožjem. Toda njegova računica je bila osnovnošolska naivna, in viden je preveč čisto, da so francoski državniški obiskovali

vojaške šole, kjer je veda o političnih posledicah postranski predmet. Svetovna kriza okrog Bizerte, reševanje tega mednarodnega spora pod okriljem Združenih narodov, je pokazala, da je Francija ostala osamljena in ločena od podnove celo svojih lastnih zaveznikov. Kajti Burgiba je namreč pred izbruhom spora okoli Bizerte prepotoval Veliko Britanijo, Kanado in ZDA. Na vseh teh obiskih je razlagal in zagovarjal svojo zahtevo po izpraznitvi Bizerte s nepopolnimi argumenti. In ameriški Kongres je celo ploskal temu letnemu Burzibi, ki je desetletja trobil v francoskih zaporih. Kennedy je takrat o Burgibi takole govoril: "Drugi George Washington za severno Afriko."

Mednarodna zaostritev spora okoli Bizerte je prinesla Franciji dvojno politično škodo. Njeni izgledi, da bi zadržala to pomorsko oporišče, so sedaj tako maletkosni kot še nikoli. Prilisk s strani zahodnih držav, ki bi svetujejo papuščanje in pogajanja, se pridružuje obsodbi vr-

ste neodvisnih držav, ki so proti vsem oblikam kolonialističnih ostanok na tujih ozemljih. Ni prvič, da so se te države združile v enotni težnji, da Združeni narodi napravijo v tem mednarodnem sporu red in doprinesejo k pravičnemu miru. Francija s krizo okoli Bizerte ne bo izgubila samo tega važnega oporišča, ampak je z dogodki na ulicah Bizerte prikrajšana za posrednika v alžirsko-francoskem sporu. Predsednik Burgiba je bil med najvplivnejšimi ljudmi, ki so si prizadevali, da Francija s pogajanjem uredi svoje odnose z Alžirijo. Še več: Francija bo sprito pronaša tega spora na mednarodno foršče bržčas prisiljena predati Bizerto, zato si zahodna politična smer vneta prizadeva, da bi usmerila francosko-tunizijski spor na neposredna pogajanja med prizadetimi državama. Po izpraznitvi Bizerte bo postala drugo francosko vojno oporišče v Severni Afriki, alžirski Mero el - Kébir povsem odrezano in v takih razmerah Francozi v Alžiriji ne bi imeli več izgledov, da bi se dalj časa obdržali.

Bizerta je bila kamen spoliške v francosko-tunizijskih odnosih že vrsto let. Ob zadnjem obisku predsednika Burgiba v februarju letos je bilo temo vprašanju posebej precej časa, in v gradu Rambouillet so takrat zabeležili, da ho to vprašanje rešeno pozneje. Francija pa je za vse predloge kazala gluha ušesa. Na ulicah iz januarja letos, v katerem tunizijska vlada predlaga izpraznitev Bizerte in prepustitev mesta in oporišča tunizijskim oblastem, ni prišel iz Pariza noben odgovor. Pariz je zavlačeval s pogajanjem in jih neprestano prestavljal na poznejši čas.

Kriza okoli Bizerte pa je po vsemu sodčje že izgubila na svoji intenzivnosti. Dejstvo, da ho o tem vprašanju sklicano izredno zasedanje Generalne skupščine OZN nakazuje, da bodo s pristizkom Francozi do neke mere zveval roke. Zanimivo je, da so uspeh v teh prizadevanjih dosegle države Afrike, Azije in Jugoslavije, ki so v celoti podprli Tunizijo in obsodili francosko agresijo ter negativno stališče Francije v sedanjih krizah.

Nova dvorana

pomembna pridobitev za Bled

Kot smo zvedeli perspektivni družbeni načrt na Bledu predvideva tudi gradnjo večje dvorane, ki bo služila za večje prireditve - festivale, kongrese, zasedanja in podobno. Kot so nam povedali so posredovali pobudo za gradnjo omenjene dvorane republikanski organi. K temu pa je prispeval svoj delež tudi letošnji turnir šahovskih velmejštrov. Kaže, da bo 50 odstotkov stroškov za gradnjo kriji republikanski investicijski sklad, po četrtino pa bosta prispevala okraj in občina.

Po projektu bo dvorana zgrajena v obliki montažnega paviljona - na betonske temelje bodo montirali jekleno konstrukcijo s steklom ter lesenimi oblogami v notranjosti.

Dvorana bo merila 1340 kvadratnih metrov in bo imela 700 sedežev, stroški gradnje pa bodo znašali 180 milijonov dinarjev.

Gradbene elemente so že naročili pri različnih podjetjih, največji delež pa bo prispevala mariborska Metalna, ki je že izdelala jekleno

Dijaki in študentje na delu v jeseniški železarni

V letošnjih šolskih počitnicah so v jeseniško železarno sprejeli preko 200 mladih praktikantov z osemletki, srednjih in visokih šol. Letos so prvič sprejeli na prakso učence z osemletki, medtem ko so prejšnja leta sprejemali samo dijake s srednjih šol in študente - predvsem stipendiste.

Nz je seveda najbolj zanimalo kje so praktikante zaposlili in kakšne bodo koristi, ki jih bo nudila praksa. Dakleta so zaposlena v pisarnah, kjer se privajajo pi-

konstruirajo; le-to bodo kmalu začeli montirati.

Nadejajo se, da bo dvorana gotova letos 1. septembra.

sarniškim opravilom, tante iz osemletek pa so zaposlili na prometnem oddelku pri čiščenju prog in v tekaški službi. Vse ostale tante, stare 18 let in več, so zaposlili pri težjih delih po obratih, predvsem pri visokih pešeh. Tudi študente zadnjih letnikov raznih fakultet poizila kadrovski oddelak na razna tekaška dela, kot na primer v grapo v martinarji. Studentje in dijaki delajo v treh izmenah. Praktikanti bodo tako spoznali delo, medsebojne odnose v tovarni in se jim bodo znali s tem tudi prilagoditi. Učenci iz osemletk pa bodo spoznali delovna mesta v železarni, kar jim bo pomagalo med drugim tudi pri izbiri poklicev.

M. Z.

ZAKLJUCEN JE BIL TECAJ ZA ŽERJAVOVODJE

Te dni so v jeseniški železarni zaključili žerjavovodski tečaj. Po pregledu vida je tečaj obiskovalo 52 kandidatov. K izpitu so jih pripustili 40, ker ostali niso redno obiskovali predavanj. Teoretični izpit je položilo le 26 kandidatov, ker se sedem kandidatov izpita sploh ni udeležilo. 3 kandidata na izpitu ni pokazalo dovolj znanja. Vsi, ki so uspešno opravili teoretični izpit, bodo morali narediti še praktičnega.

-6

Zvedeli smo ...

V knjigarni Simon Jenko smo so poznimlali, koliko je pritižno že naročnikov za novi Slovenski pravopis. Trenutno je 75 naročnikov, toda po posprševanju sodijo, da jih bo najmanj 100. Tudi druge knjigarne na Gorenjskem so zabeležile precej naročnikov.

Kranjski muzej je vedno dobro obiskan: v juliju in prvih dneh avgusta je bilo 12.040 obiskovalcev.

V teh "pasjih" dneh je podjetje "Vino-Kranj" prodalo samo v juniju 176.125 litrov piva, v juliju pa ga bo verjetno 190.000 litrov. Julija so samo Kranjčani popili 150.000 steklenice kofeja, medtem ko v zimskih mesecih popijejo približno 30.000 steklenice.

„Turistični teden“ v Trebiji

TREBLJA - Domače Turistično društvo bo organiziralo od 19. do 27. avgusta svoj "Turistični teden". Za to prireditve so pripravili tudi zelo pester turistični program. Ze v soboto, 19. avgusta, bodo zagoreli po okoliških hribih kresoviti razvedljeni bodo turistični objekti in na sporedu bo tudi kinopredstava.

Naslednji dan, 2. avgusta, ob 14. uri bodo v Trebiji izročili na-

menu prvi hotel v Poljanski dolini, ki bo nosil naslov "Dom pod planino". Zmogljivost novega hotela bo 50 postelj, razen tega pa bo imel tudi podobno urejeno restavracijo. V naslednjih dneh, to je do nedelje, 27. avgusta, se bodo zvrstile še številne druge prireditve, med njimi razna turistična predavanja s barvnimi diapozitivni kinopredstave in drugo.

M. Z.

GOSPODARSKE VESTI

V petih mesecih 1000 ton jedilnega olja. Ta uspeh je dosegla tovarna jedilnega olja "Milan Zečar" iz Urosevca, kar je dvakrat več kot v istem razdobju lani. Pričakujejo, da bo letna proizvodnja znašala 3000 ton jedilnega olja, s čimer bodo močno presorgli postavljeni plan. Več kot 80% proizvodnje je že prodane, in sicer na področju Kosova in Metohije, Makedonije in jugovzhodne Srbije.

Nov hotel v Postojni. Te dni so pričeli v Postojni z gradnjo novega hotela na Titovem trgu. Gradnja hotela bo veljala - kot menijo - 157 milijonov dinarjev in bo končena do leta 1963. Z novim hotelom bo Postojna pridobila 88 ležišč in 150 restavracijskih sedežev. Letos 70% procentov grozdja

več kot lani. Kmetijsko - industrijski kombinat "Progress" v Prizrenu ima plantažo vinske trte, ki meri 1700 hektarov. Letos bo obrodilo grozdje prvič na površini 650 hektarov. Vse kaže, da bo trgatve mnogo obilnejša kot lani.

Ladjedelnica "Tito" izdeluje ladje za Indonezijo. Razen ladij za domača broderska podjetja izdeluje ladjedelnica "Tito" v Beogradu tudi ladje za tuje naročnike. Prav sedaj gradijo dve pomorski ladiji za Indonezijo v vrednosti 2,2 milijona dolarjev. Poleg teh ladij gradi ladjedelnica še številne ladje za domača podjetja. Za jugoslovansko rečno brodarstvo gradijo dve tovarni ladiji po 1000 ton nosilnosti in dve potniški ladiji za 500 potnikov.

NAŠ RAZGOVOR PRIBODNJO SEZONO BO BOLJE

Jezerensko je letos ostalo brez okrevališč. Tamkajšnji turistični delavci so se zaradi tega znašli pred precej težavnega nalogo kot prejšnja leta, ko so imeli obisk bolj ali manj zagotovljen. Dom na Jezerem je sicer zaseden, zmogljivosti pa so oddane tudi že za ves avgust. Privatnih ležišč, s katerimi razpolaga turistično društvo na Jezerem, pa je še vedno precej praznih. Kaj naj bi bilo temu vzrok, smo se pogovorili s predsednikom Turističnega društva Venccalavom Krčom.

"Čeprav smo si močno prizadevali, da bi napolnili naše zmogljivosti," je začel pripovedovati tovariš Krč, "kakšnega večjega uspeha v letošnji sezoni ni moremo pričakovati. Zemanjo smo bili pripravljene na to, da bomo morali skrbeti za propagando in goste sami. Sicer imamo obisk kljub temu še kar zadovoljiv, čeprav je precej nižje (zlasti izven središča) praznih. Letošnje izkušnje pa nam bodo prav gotovo v veliko korist, zato že sedaj računamo na ugoden uspeh v prihodnji sezoni."

"S kolikšnim številom prenočišč razpolagate in kakšne so cene nočitvam?"

"Za goste imamo na razpolago 72 sob s 136 posteljami. Nočitve, menim, so kar zmerne. Cena se giblje od 210 do 350 dinarjev za posteljo."

"Kakšne koristi pričakujete v prihodnje z ozirom na novo Planšarsko jezero na Jezerem?"

"Šte več turistov kot doslej."

"Ste v zvezi s turizmom že kaj razmišljali o boljši cesti na Jezerensko?"

"Vsekakor š to ne malokrat. Prav za konec poletne sezone pripravljamo širši razgovor z Upravo za ceste LRS, s predstavniki občine in Gosdnega gospodarstva iz Kranja, kako bi se lahko v najkrajšem času lotili tega problema."

n. n.

TE DNI PO SVETU

-ODSTRANIMO OSTANKE DRUGE SVETOVNE VOJNE- Sovjetski premier Hruščev je izjavil, da predlaga Sovjetska zveza vladam zahodnih držav, naj skupno uredijo vsa vprašanja, o katerih so gledišča različna, vsa vprašanja, ki so ostala odprta in ki povzročajo napetost na svetu. Sovjetski premier je ponovno izjavil, da ho Sovjetska zveza podpisala mirovno pogodbo z DR Nemčijo.

TUNIZIJA BO VODILA POLITIKO NEPOVEZOVANJA Z BLOKI - Tunizijski predsednik Burgiba je izjavil, da uveljavlja njegova država politiko nepovezovanja s katerikoli blokom in pripomnil, da Tunizija nima nobenih sporazumov z zahodnimi državami. Zanimal je tudi vesti, po katerih se njegova država obratna k vzhodnemu bloku. Govoril je tudi o odnosih Tunizije do ZAR in drugih arabskih dežel. "Mi smo mislili, da želi Naser s silo za vladata nad arabskim svetom," je rekel tunizijski predsednik. "V resnici pa želi samo osvoboditi nekatere dežele izpod turjega vpliva."

FRANCOSKO - TUNIZIJSKI SPOR PRED OZN - Potem, ko so je Urugvaj pridružil akciji za sklicanje izrednega zasedanja Generalne skupščine, je bila zaključena druga etapa, ki so jo skupno sprošile države Afrike, Azije in Jugoslavije. Na izrednem zasedanju Generalne skupščine OZN bodo iniciatorji akcije v celoti podprli Tunizijo in obsodili francosko agresijo ter negativno stališče Francije v sedanjih krizi.

Na sedežu OZN so slej ko prej prepričani, da bodo ZDA nadarjevale akcijo, da bi našli izhod zunaj Združenih narodov, "nudeč svoje usluge tako Franciji, kakor tudi Tuniziji."

OBNOVA DIPLOMATSKIH STIKOV MED BRAZILJO IN ZSSR - Brazileški zunanji minister je v izjavi za tisk rekel, da so se v Washingtonu začela pogajanja, na katerih bodo določili modalitete za obnovo diplomatskih stikov med Brazilijo in Sovjetsko zvezo.

SPOPADI V SEVERNI RODEZiji - V Severni Rodeziji se nadaljujele spopadi med pripadniki opozicijske Zdruzene nacionalne stranke neodvisnosti in med vladnimi četami.

Reuter poroča, da je bilo v Severni Rodeziji aretiranih 90 ljudi. Guverner Severne Rodezije je po potovanju po nemirnih področjih izjavil, da se je položaj nekoliko zboljšal in da se nadaljujejo odločne policijske akcije. Pripomnil je, da pričakujejo, da bo prišlo tudi do novih aretacij.

ALŽIRSKI BROBLEM SPET NA DNEVNEM REDU - Skupina azijsko-afriških držav je sklenila predložiti problem Alžirije kot točko dnevnega reda letošnjega zasedanja Generalne skupščine. 26 držav je že izjavilo, da se strinjajo s tem predlogom.

POSKUS UPORA V ARGENTINI - V soboto v zgodnjih jutranjih urah so nenadoma prekinili redni program radia Buenos Aires in prebrali "proklamacijo" o uporu deset dni po tem, ko je Arturo Frondizi uklinil izredno stanje v državi, ki je trajalo brez prekinitve šestnajst mesecev. V proklamaciji je rečeno, da vojaške garnizije v Cordobi, Reconquisti in Randilli podpirajo državni udar proti vladji. Nekaterim skupinam se je posrečilo znesti nekaj radijskih postaj. Po zadnjih vesteh pa je upor že zaht.

ADENAUER JE ZADOVOLJEN Z RAZGOVORI - Govor kanclerja Adenauerja v Kijevu je prvi govor po razgovorih z ameriškim zunanjim ministrom Ruskom. Adenauer je poudaril, da je z razgovori navdse zadovoljen in jih je označil za najboljše, ki jih je imel s kakim Američanom po Dullesovi smrti. Dr. Adenauer je v svojem govoru tudi dejal, da pričakuje nov sastanek najvišjih predstavnikov. V svojem govoru je zahodnonemški kancler obenem napovedal tudi nekatere močnejše gospodarskih sankcij proti Sovjetski zvezi in pa vzhodnoevropskim deželam.

ODNOSI V KONGU SE NORMALIZIRAJO - Včeraj je odstopal, kakor poročajo iz Leopoldville predsednik generalnega sekretarja, OZN Liner v New York. Liner bo govoril na sedežu OZN o položaju v Kongu in bo, kakor se je izvedelo, verjetno tudi predlagal postopni umik čet OZN iz Konga.

KUBANSKA NOTA ZDA - Stata Department je prejel pretekli petek kubansko noto v zvezi z ameriškim letalom, ki je pred tremi tedni zasilno pristalo v Havani. Američani doslej vsebine note še niso objavili, sidopajo pa, da vsebuje nota predlog, da bi zamenjali letalo, ki je zasilno pristalo za motorni čoln, s katerim so begunci zbežali s Kube na Florido. Pravijo, da vsebuje nota tudi predlog sporazuma, za avtomatično vrnitev vseh letal in ladij, ki bi prišle v roke obeh vlad, kot posledica nasilnih dejanj.

HELIKOPTER JE IZGINIL - Poročajo, da so štirje pripadniki ameriških oboroženih sil izgubili s helikopterjem. Ta je pretekle sredo odletel iz nekega kraja, ki je več kot 150 km oddaljen od Vientiana.

Kokrška mornarica

«Ste za to, da ustanovimo mornarico?» je predlagal Ivo na nekem tajnem sestanku našega društva.

Nemavadni predlog nas je presenetil. Spogledali smo se.

«Kje pa jo bomo ustanovili?» je vprašal Marjan.

«I, kje neki! V Kokri vendar, Cuki!» je zagodel Ivo.

Hm, toda kako, sam malo pomislil. A Ivo se ni dal ugnati.

«Kako, kako!» je vzkiplal. Naredili bomo čolne in bomo popluzili gospodarji Kokre. Čolna, ladje, mornarica! To je prihodnost naše organizacije! se je navduševno izgovarjal. In res nas je kaj kmalu potegnil za seboj. Niti deset minut se nismo pogovarjali, že je bil skovana načrt za izdelavo naših čolnov. Oj, kaj vse smo v duhu že doživljali z našimi prelepimi čolni! Kot pravi gusarji smo piratili po Kokri. Le še majhen, čisto majhen problemček nas je oviral pri našem sanjarjenju — kako zgraditi čoln.

Ze takoj naslednji dan nam je preskrbel Silvo pri očetu prav pomemben nekaj desek, ki smo jih z velikim navdušenjem pripeljali k nam na dvorišče.

Deske so bile tu in pričeli smo z delom. Juljsko sonce je neumljivo žgalo, ko smo krivilli v potu svojega obraza debele deske in zagali, da smo imeli polne roke žuljev. A kaj zato!

Uspeh našega dela se je kmalu pokazal. Na dvorišču je stalo nekaj, kar naj bi bilo podobno čolnu. Danes bi rekel, da je bilo še najbolj podobno večjemu koritu, toda takrat je to bil imeniten čoln, dolg kar tri metre.

Zvečer smo vsi trudni posedli k čolnu in ga gladili z očmi. In vsi so ga hvalili, nam so pa kar usta lezla v nasmeh. Naša mornarica! Prvi čoln bo kmalu zaplul. Potem bomo naredili še ostale!

Ze zgodaj zjutraj je Staniko privekel od nekod štiri velike kepe asfaltne smole. Dali smo jo

v veliko pločevinasto posodo. Ko smo pod njo zakurili, so esedje hiteli zapirati okna, kajti smrdo lo je na vse moč. A kaj, ko pa smo morali skuhati asfaltno smolo, kajti kako bi drugače zamazali številne razpoke ki so zijale v čolnu.

In potem se je začelo. S staro zajemalko smo zajemali asfalt in polivali dno čolna. Čolna, umazani in sejasni smo tekali okrog čolna in hiteli kakor za stavo, kajti smola se je trčila hitreje, kakor smo mislili.

Tako. Težavno delo je bilo končano. Ampak čoln smo le imeli. In to imeniten čoln!

Tako je prišel dan, ko smo slovesno odpeljali čoln v Kokro. Da bi šlo hitreje, smo ga odpehali kar po bližnjici. Pot je bila strma, mi pa prešibki in kaj vem komu je vozček, na katerem smo imeli

naložen čoln, zdrknil iz rok. Vsi smo popustili in šlo je kar se je le dalo navzdol. Čoln je podel z vozčka in se kotljal po grmovju, vozček pa je hitel nazaj, ker smo si želeli in v imenitem loku pljusniti v vodo.

Ko smo pritekli vsi zasopli za čolnom in vozčkom, smo videli, da se je čoln usidral ob obali, vozček pa je prav počasi plul po Kokri navzdol. Nič zato, smo si dejali, smo bili pa še hitreje pri vodi. Z vesmi močmi smo popripleli čoln in ga vlekli do vode.

Prišel je slovesen trenutek. Ivo je nekaj časa gignel stal ob čolnu, nato pa je spregovoril:

«Predajam našo ladjo valovom Kokre. Naj nos plove na naš parnik in daljna vodovja, kamor bomo ponesli slavo naše kokrške mornarice. V imenu naše organi-

zacije, draga ladja, te krotim za -Laboda-. To rekoč je močno udaril po čolnu in s tem dal znak, da smo potisnili z vesmi močmi čoln v vodo. Nekaj časa se je čoln upiral, nato je zaplaval.

Oči so se nam orosile, kajti tako slovesnega trenutka Kokra brkone še ni doživela. Čoln je minuto, dve, mirno stal v vodi, nato pa je zadržel in se počasi, počasi pričel potapljati. Voda je drla vani, kolikor je le mogla. Nemo smo zrli našega lepaga «Laboda», ki je tonil pred našimi očmi v najgloblji tolmun. In kakor v zasmeh je tedaj priplaval mimo naš vozček.

Tak je bil začetek in konec naše kokrške mornarice. Čolna nismo nikdar potegnili iz tolmuna, a tudi novega nismo zgradili.

Joza Vavrl

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ 50

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Moja prva misel, ko se prebudim, velja tistim, ki stoje morda še vedno pred kopalnico in še vedno čakajo na to, da bodo dobili svojo porcijo hrane. Sram me je, ker sem tiščal naprej.

Dva dni sedimo Brez dela v baraki. Hrana je užitna in počivamo lahko. Tretjega dne prideta dva esesovska častnika. Kdo od nas je delal v aušviških krematorijih, bi rada vedela. Prestrašil sem se, da se nisem mogel ganiti. Menda imajo seznam z našimi imeni. Napeto premišljam in pridem do zaključka, da je vse skupaj samo poizkus najti tiste, ki vedo za grozodejstva, da bi jih naglo likvidirali. Če bi imeli kak seznam, bi jim bilo treba samo pogledati na vtetovirane številke in ne mogel bi se izmuzniti. Tu me nihče ne pozna. Zato molčim in čakam.

Esesovska častnika odideta — spet sem si rešil življenje. Ponoči nas preoblečejo v progasta kaznjeniška oblačila in nato odkorakamo s hriba na Mauthausensko postajo. Tam nas vkrajo v tovorne vagonc. V transportu je 7000 mož. Odrinil smo v koncentracijsko taborišče Melk ob Donavi.

Leta 1945 je bila zgodnja spomlad. V začetku aprila je drevje ob bodeči žici že začelo zeleneti. Sneg ob brezgovih Donave je že davno skopnel.

Osem tednov sem že tu. Utujen sem in slab. Le upanje na osvoboditev me še drži pokonci. Ne bo mi treba več dolgo trpeti. Konec tretjega rajha je neposredno pred durmi.

Tepene armade se v neskončnih kolonah vlečejo nazaj v Nemčijo. Po Donavi pluje nešteto ladij in vlakcev.

Zvečer 7. aprila 1945 se na zidovih taborišča Melk ne zasvetijo več žarometi. Taborišče je temno in zapuščeno: 7000 zapornikov so vkrcali najprej na ladje, potem pa so korakali dalje po cesti.

Sedem dni je pešačila kolona, preden je dosegla svoj cilj: taborišče Ebensee.

Najprej, kot vedno, ure dolg apel. Potem nas napotijo v umazane barake karantenskega taborišča.

Tudi to prestanem.

Mrzel, oster veter brije. Leden dež pada med dolgimi apeli. Premočen sem do kože. Pa saj ne more trajati več kot dva, tri dni, pa bomo svobodni! Le čakanja ne vzdržimo več. Predolgo smo že čakali.

Sestega maja 1945 je na stolpu koncentracijskega taborišča Ebensee zaplapolala bela zastava.

Končano je!
Okrog 14. ure pridrda majhen ameriški tank s tremi vojakmi v taborišče.

Svobodni smo...

Pripis — Nekaj dni po svoji osvoboditvi je prejel dr. Nyiszli radostno sporočilo, da sta tudi žena in hči srečno preživeli strašno trpljenje in da se vračata domov.

KONEC

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

„Trnova pot“ kolesarjev

Eden najbolj napornih sportov je kolesarjenje; ne samo zaradi treninga in velikih priprav, temveč tudi zato, ker zahteva sodelovanje na dirkah dolgih etap, specialno pripravljenost, vzdržljivost in izredno fizično kondicijo. Koledarji so v času etapnih dirk, kot so «Tour de France», dirka «Po Jugoslaviji» ali Praga-Berlin-Variava, izpostavljeni velikim fizičnim naporom.

V eni etapi, dolgi 100 do 200 kilometrov v hudi vročini lahko koledar izgubi 4 do 5 kilogramov svoje teže. To je posledica izgube tekočine pri znojenju. Znano je, da na ta način izgubijo koledarji do 14 litrov vode. Z znojenjem pa izgubljajo sol, tudi po 40 gramov. Izguba soli je lahko zelo nevarna, če koledar pije med vožnjo čisto vodo. Pitje čiste vode povečuje žejo, kar povzroča večjo izgubo soli.

Simptomi, ki nastopajo zaradi izgube soli, se pojavljajo v raznih stadijih. Najprej nastopi splošna slabost, izguba teka, okus in vonja. Ta stadij spremitajo bolečine v trebuhu in glavobol. V drugem stadiju nastopijo, če se izguba vode in soli nadaljuje, suha koža, padec krvnega pritiska, suh jezik in vnetje oči. V najtežjem, tretjem stadiju, se pojavlja razburjenost, neorientiranost, razdelanost, driska, krči in bruhanje, labo-

ko pa nastopi tudi koma, ki povzroči smrt.

Zaradi tega morajo dirkači v času hude vročine med vožnjo piti elane pijače: slano vodo ali slano juho, kar se le v tem prepreči izguba soli v organizmu. Na koncu dirke je koledar za nekaj kilogramov lažji, so pa tudi talčni, ki ne izgubije več kot 1 do 2 kilograma. Vse je odvisno od fizične pripravljenosti in nadomeščanja izgubljenih kalorij.

Novi postopek je, kot kaže, povsem uporaben, saj so ga že uporabili pri izdelavi pročelja palače novega perzijskega parlamenta. Vsi dosedanj poskusi so pokazali, da umetni marmor po videzu in trdnosti prav nič ne zaostaja za naravnim kamnom, razen tega je še cenejši. Izdelujejo ga lahko v vseh barvah.

Postopek izdelave poteka takole: v določenih razmerjih mešajo cement in pesek z dodatnimi primesmi. Proizvodni proces traja 24 ur.

Umetni marmor

V Perziji je neki strokovnjak rešil problem, ki je več desetletij pomenil trd oreh za gradbene konktorije in tehnološke posrednike: kako je izdelati umetni marmor.

Novi postopek je, kot kaže, povsem uporaben, saj so ga že uporabili pri izdelavi pročelja palače novega perzijskega parlamenta. Vsi dosedanj poskusi so pokazali, da umetni marmor po videzu in trdnosti prav nič ne zaostaja za naravnim kamnom, razen tega je še cenejši. Izdelujejo ga lahko v vseh barvah.

Postopek izdelave poteka takole: v določenih razmerjih mešajo cement in pesek z dodatnimi primesmi. Proizvodni proces traja 24 ur.

NOVI MIKROSKOP

Znanstveniki inštituta za proučevanje celice Sovjetske akademije je znanosti os prvih na svetu uporabili ultravijoličasti fluorescentni mikroskop za opazovanje žive celice. Novi instrument — po besedah njegovega izumitelja, dr. Evgenija Brumberga — odkriva mnoge zanimive sestavne dele celice. Ti sestavni deli postanejo vidni, če nanje usmerimo nevidne ultravijoličaste žarke. Vgrajena foto-kamera jih takoj registrira. Ze prvi poskusi z novim mikroskopom so sovjetiskim biologom omogočili sestaviti popolno sliko razporeditve posameznih snovi v celici.

NAJMANJŠI TELEVIZOR

Neki mladi tehnik iz Sibirye v Avstraliji je izumil najmanjši televizor na svetu. Površina zaslon je 4 krat 2 centimetra. Kljub občutljivemu zmanjšanju je moč na njem videti popolnoma jasne slike. Strokovnjaki, ki so videli ta televizor, so o njem dali samo laiskave izjave.

Pripovedka o sliki

Kajne, da se ne motim, če trdim, da imate vi vsi radi partizanske zgodbe. In zato vam bo prav gotovo všeč tudi ta drobna zgodica, ki opisuje remičen dogodek iz Poljske doline in ki jo je oče-partizan povedal svojemu sinku. Takole je pripovedoval:

Imel sem tri leta starejšega prijatelja, ki mu je bilo kornaj dobrih petnajst let, ko je odšel v partizane. Bil je poln življenja in predanosti za borbo. Veropal je, da bo kmalu prišla svoboda. Zelo si je želel živeti, toda sovražnikova krogla ga je smrtno zadela. Umrl je blizu svojega doma, blizu sreče, o kateri je vedno sanjal.

Vašči pionirji in mladičci smo se s svojo zastavo udeležili pogroba, da se še zadnjič kar najbolj častno postavimo ob dobrega prijatelja — mladega partizana. Po pogrebu nas je neznan partizan tudi iskal.

Lovska zgodba

Lovca iz mesta je večkrat bodil k lovskemu tovarilu iz vase na obisk, da sta skupaj odšla na lov. Vselej je v gozdu pokazal, da se je kar kadilo, ampak tisti iz mesta ni nikoli nič ustrleli. S svojim strelom je samo pognal srno ali zajca, da je žival hitreje zbežala.

Lovcu iz mesta in tudi sistem iz vase je bilo že kar nerodno zaradi tolikih neuspehov. Zato se je vsaki lovca domislil zvišaje, da bi vendar enkrat ostrčil svojega gosta iz mesta.

Ujel je zajca in ga z vrvice privezal med glave v zelnik. Ko sta potem šla na lov, je brž pokazal

onemu iz mesta dolgouba in mu rekel, naj ga brž ustrel. Ta je res hitro pomeiril in ustrelil. Nato sta oba skočila med zelje, da pobereita lovski plen.

Toda kako sta zjela, ko sta videla teči zajca proti bližnjemu gozdu! Revez iz mesta je imel tudi nekaj smola. Namesto privezanega zajca je zadel vrvice, s katero je bil zajec privezan. Prestrlel jo je in zajec je bil spet svoboden.

Pravijo, da tisti lovec iz mesta potem ni več obiskal onega iz vase.

Ivanša
Iz Belega lobanjsa

«Ne moremo v mesto.» je dejal.

«Zakaj?»

«Zaprlo je zaradi nevarnosti okužbe. Američani so vse mesto spremenili v svinjak.»

«Bedarija.» je dejal Guehler. «Pridi, šli bomo.»

Stopala sta vzdolž avtomobilov. Italijanski častniki so sedeli vrtiti na avtomobilih in spali. Hodila sta poleg visokih ruševin in se izogibala velikim bombnim ljakom. Pred ostankom nekega pročelja je stal vojak. Stal je izgubljen v noči med ruševinami.

«Ti, kje je tujak glavno poveljstvo?» je dejal Breutzmann.

«Tukaj ni več nobenega glavnega poveljstva.»

«Kako?»

«Odiš jo.» je dejal vojak.

«Kaj pomeni, odiš?»

«Porušeno, vse je porušeno.»

Ravnodušno je gledal Breutzmann.

«Na avtomobilih imamo sto trideset Halljanških častnikov. Tukaj bi jih morali izročiti.» je dejal Breutzmann.

«Tukaj je masej v kleti jih sedi dve sto petdeset. Ne potrebujemo jih več.»

«Mar ni nikogar v mestu?»

«Nekje se podi nekakšen štabni narednik. Poskusi ga je treba.»

Šta sta naprej v mesto. Čim bolj sta se bližala trgu, tem više je bilo ruševine.

«Pod ruševinami leži baje še štiri tisoč mrtevcev.» je šepnil Breutzmann.

Iz ruševin na trgu je kapljala voda.

Guehler je dejal:

«Koliko je ura?»

«Kmal ura ona.»

«Cemu šepetaš?»

«Mar šepetam?» je dejal Breutzmann.

Zaustavila sta se pred neko porušeno kavarno. Na terasi so bežali razmetani stolci.

«Tukaj so počeli soditi ženske.» je šepnil Breutzmann.

Hans Werner Richter

«Količek poči nazaj. Druga cesta.» je dejal častnik.

Častniki so se prebudili. Pogovarjali so se. Zatem je spet vse utihnulo.

«Zdaj bodo vstali, me odinili in pobegnili čez polja.» je pomislil Guehler.

Toda niso se premaknili.

«Pridi z mano naprej.» je dejal častniku, s katerim je govoril.

Obrnil je avtomobil in zapeljal nazaj.

«Levo.» je dejal častnik, ko so prispeli do cestnega križišča.

Guehler je zapeljal na drugo cesto.

«Gremo v zapor?» je vprašal častnik čez nekaj časa.

«Ne vem.» je dejal Guehler.

«Vojna je končana.» je spet dejal častnik.

Guehler ga je pogledal. Zatem je dejal:

«Za vas da. Za nas ne.»

Obadva sta utihnila.

Avtomobil je peljal čez nekaj jam.

«Ameriške bombe.» je dejal častnik.

«Da, ameriške bombe.» je dejal Guehler.

«Amerika ima mnogo letal.»

«Da.» je dejal Guehler.

«Izgubili boste vojno.»

«Vem.» je dejal Guehler. Medtem je gledal na cesto, kjer se je moral izogibati velikim bombnim ljakom.

«Cemu ste se borili proti nam? Cemu se vi niste končali?» je znova pričel častnik.

«Pri nas ni tako enosmerno, kakor pri vas.»

«Tudi ti si proti Hitlerju?»

«Da.» je začepetal Guehler.

«Cemu se boris proti nam?»

«V tej vojni je človek vedno na napačni strani.»

Pred njima so se pojavile rdeče luči ostalih avtomobilov.

«V Frasestiju smo.» je dejal častnik.

Pripeljal je tik do avtomobila, ki je stal pred njim na cesti.

Na cestni je stal Breutzmann.

«Hudo, zelo hudo.» je dejal narednik. «Dovolj jih je imamo.»

«Pojdva.» je glasno dejal Guehler.

«Mar te je strah?»

«Hudo neprijetno je.» je dejal Guehler.

Šisala sta vodo, ki je kapljala iz ruševin. Breutzmann je dejal:

«Kje neki so sedaj ženske?»

«Pridi!» je dejal Guehler.

«Bile so lepe. Kaj takega še nisem videl.»

«To je bilo že zdavnaj.» je dejal Guehler.

«Da.» je dejal Breutzmann. «Pred štiriindeset dni.»

Šta sta navzdol po sprehajališču. Srečavala sta ljaka za ljakom.

«Na neki klopi sta našla štabnega narednika.»

«Kaj počenjata tukaj?» je dejal.

«Na avtomobilih imava sto trideset ujetih Italijanskih častnikov. Tukaj bi jih morala predati.» je dejal Breutzmann.

Sel je z njima nazaj v mesto. Vozniki in častniki so spali. Prebudili so voznike in se odpeljali nazaj v mesto. Napredovali so neskončno počasi. Ovirali so jih bombni ljaki. Ustavili so se pred nekim dvorcom, ki je stal na vzpetini onkraj mesa.

«Koliko jih je?» je dejal narednik.

«Sto trideset.»

Narednik je odprl glavna vrata dvorca. Častniki so zlezli z avtomobilov. Bili so zaspani in trudni. Drug za drugim so vstopali skozi vrata. Njihovi položeni škornji so se svetili v mesečni noči.

Breutzmann je dejal:

«Mar jih noben ne bo šel?»

Narednik je trdno odmahnil z roko.

«Cemu?» je dejal.

«Potem bi jih lahko izpustila, da bi zbežali.» je dejal Guehler.

Narednik je molčal. Na njegovih rsih se je lesketalo znamenje vojaškega grozišča.

Njimo je prišel častnik, ki se je pogovarjal z Guehlerjem.

Guehler mu je prikimal.

«Šta svetuje.» je dejal častnik.

«Govori kdo izmed vas nemško?»

«Da.» je dejal častnik. «Jaz.»

«Kako pridem do Frasestija?»

MALI OGLASI

PRO DAM

V RESTAVRACIJI »PARK« IN HOTELU EVROPA V KRANJU LAHKO NAROČITE ČESNJEV, SLIVOV, JABOLČNI, BOROVNIČEV, MALINOV, JAGODNI IN MARELIČNI SADNI SOK

Ugodno prodam 1000 kg žganega apna v prahu, 2 emaljirana štedilnika, postelje z vložki, novo pomivalno mizo, razno pohištvo itd. Savojec Miha, Vodopivčeva 6 - blizu Vodovodnega stolpa 3172

Prodajam motorno kolo »Panonia«. Ogled pri Franceljnu na Jelenovem dvorišču 3190

Lepo kuhinjsko kredenco z mizo poceni prodam. Skofjeloška cesta 56 3232

Ugodno prodamo kompletan zidan štedilnik 1,30 krat 70, zelo dobro ohranjen, kromiran, 3 obroči »rinski«. Ogled vank dan. Cesta Koroskega odreda 16/I, pri Vodovodnem stolpu, Kranj 3233

Poceni prodam še novo peč na žaganje, kuhinjsko kredenco in toaletno mizico. Naslov v podružnici Glasa Jesenice 3234

Prodajam levi vzdiljiv štedilnik na dve in pol plošči, s ploščicami, kotličkom in medenastimi robovi. Dobro, Sebenje 1, Križe 3237

OSTALO

Pekarna Kranj sprejme v službo: soferja, 2 skladiščnika kruha, delavca, čistilko, nočnega čuvaja ter 2 ženski za pomoč v delavnici 3202

Kleparskega vajenca sprejemem takoj. Kleparstvo Sifer, Skofja Loka 3294

Sporočam cenjenim strankam, da sem se preselila iz Stare ceste št. 9, Kranj v Tomšičevo ulico 2 3235

V nedeljo, 6. avgusta popoldne, sem izgubil rumeno moško jopico. Poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi Margule Martinu, Kokrica 88, Kranj 3236 Marjanec Celarjevi iz Vodic žestitata za dvojno praznovanje sestra Vera in mama 3236

OBJAVE

Obveščamo potrošnike električne energije, da je nova telefonska številka službe obratovanja 24-51, na katero se v bodoče obračate v primeru prekinitve električne energije.

Vse ostale telefonske številke so nespremenjene. Elektro - Kranj Kranj

OBVESTILO

Občinski ljudski odbor Kranj bo tudi v šolskem letu 1961/62 v smislu 7. člena vezano z 8. členom točka d (da je dijaška podpora lahko brezobrestno posojilo) Odloka o socialnih podporah (Uradni vesnik OLO Kranj št. 14/61) v občini Kranj podeljeval socialno ogroženim dijakom ter študentom podporo oziroma brezobrestno posojilo.

Obveščamo dijake in študente, ki so podpre potrebni, da vložijo prošnjo za podelitev socialne podpore na naslov:

»Občinski ljudski odbor Kranj, oddelek za družbene službe« najkasneje do 24. avgusta 1961.

Prošnji naj prilože:

1. podroben življenjepis 2. zadnje šolske spritvevale in potrdilo o vpisu v šolo ali fakulteto

3. potrdilo o imovinskem stanju prosilca, staršev ter vseh članov, s katerimi živi prosilec v družinski skupnosti

4. potrdilo organizacije oziroma ustanove, pri katerem sta starši prosilca in ostali družinski člani zaposleni, glede višine osebnih prejemkov, ter otroškega dodatka.

KINO

Jesenice »RADIO«: 15. avgusta italijansko francoski film NERECNIKI I. DEL

Jesenice »PLAVZ«: 14. in 15. avgusta ameriški barvni film BRATJE KAPAMAZOVI

Koroška Bela: 14. avgusta češko bolgarski film LABAKAN

Radovljica: 15. avgusta francoski zabavni film SLABE ŽENE ob 20. uri

Bled: 15. avgusta ameriški barvni film PONOSNI UPORNIK

„Počasno“ ljubeljsko slovo

(Nadaljevanje s 1. strani) JOSL EDINI POD PET MINUT

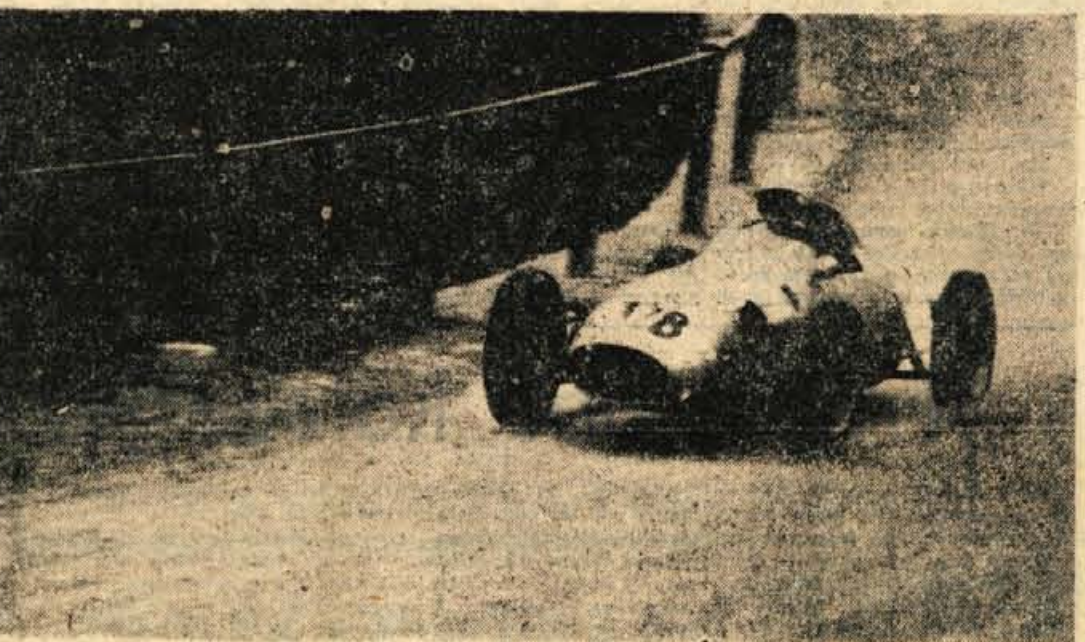
Kaže, da so imeli danes srečo tisti, ki so prej startali, kajti podobno kot v prejšnji disciplini, je bil tudi v razredu motorjev do

KLJUB PADCU PETI

Po prvi zmagi Leona Pintarja smo pričakovali, da se bo tudi, ko je drugi startal v naslednji skupini in na Tomosovem motorju, potegoval za vrhinja mesta. Nismo se zmotili! Takoj po startu je bil

NAJBOLJŠI, A NEKOLIKO PREPOČASEN

V najhitrejši kategoriji motorjev so bili kar trije kandidati za prvo mesto. Mnogo obetajoč Josl

Edini rekord Ljubelja je včeraj porušil avtomobilist »ROBERT FRANK« - Zahodni Nemec; njegovo ime je neznanka, saj je nastopal pod psevdonimom.

350 ccm zmagovalce s startno številko 1 - Avstrijec Arthur Josl s časom 4:54,3, hkrati pa je bil edini v skupini, ki je 5 kilometrov dolgo progo prevozil pod 5 minutami. Edini Afričan na tekmovalju Tommy Robinson iz Rodenzije se je kar dobro uveljavil, saj se je uvrstil na peto mesto, za tremi Avstrijci in Svcarjem.

REZULTATI - kategorija solo motorjev do 350 ccm: 1. Arthur Josl (Avstrija) Malco MC 4:54,3, 2. Karel-Heinz Behrendt (Avstrija) Puch MC 5:02,1, 3. Hans-Peter Lutz (Svica) BSA Star 15 S 5:29,1, 4. Erich Pressnitz (Avstrija) Jawa CZ 5:34,1, 5. Tommy Robinson (Rodenzija) AIS R 5:45,3 itd.

najhitrejši. Z izredno hrabrostjo je nekoliko zatajil, saj je bil je premagoval ljubeljske zapreke in bil je med tistimi, ki so z odprtim plinom vozili zavoje. Drugo mesto mu ne bi šlo, pa se je zgodila usodna nesreča, ko je dobrih 400 metrov pred ciljem padel. Zamudil se je najmanj 20 sekund. Tako so spet obekli -rumeno majico- Avstrijci.

REZULTATI - kategorija solo motorjev do 250 ccm: 1. Herbert Hinteregger (Avstrija) Puch SGS 5:00,3, 2. Karl-Heinz Behrendt (Avstrija) Puch MC 5:06,3, 3. Johann Karlbauer (Avstrija) Puch SGSS 5:13,0, 4. Martin Polz (Avstrija) Puch MC 5:17,2, 5. Leon Pintar (Jugoslavija) Tomos SGSS 5:24,2 itd.

Unterhuber (Avstrija) BSA Gold Star 4:53,3, 5. Arthur Josl (Avstrija) Malco Oppo 4:58,3.

SNAJDER MED PRIKOLICARJI

Zelo zanimive so bile letos tudi prikolice. Na startu se je zbralo kar lepo število prikolic. Zagrebčan je skupno s sovozočem odlično premagoval zavoje in tako povsem zaslužen osvojil ljubeljsko lovoriko.

REZULTATI - prikolice do 750 ccm: 1. Ing. Boško Snajder - Mladen Kytka (Jugoslavija) BMW RS 5:04,1, 2. Ritter - Herrmann (Zah. Nemčija) BMW RS 5:16,2, 3. Remund - Muller (Svica) Norton Manx 6:32,0 itd.

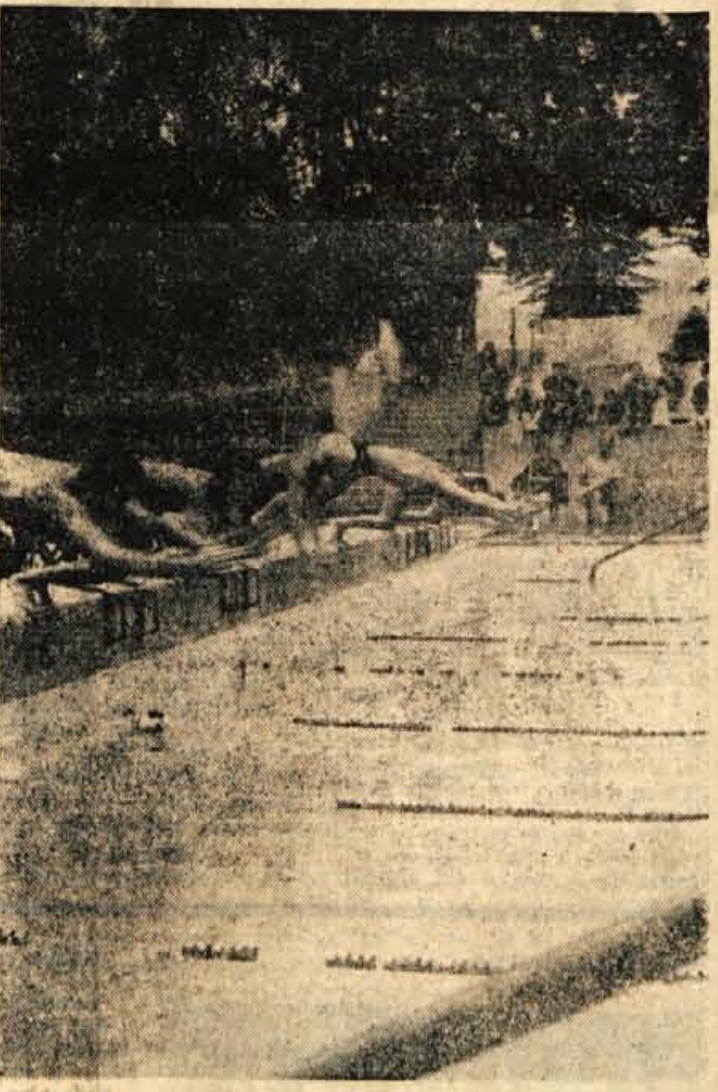
EDINI REKORD

Tekmovalci, vodstvo in gledalci so vendarle dočakali nov rekord Ljubelja. V zadnji disciplini - tekmovalju avtomobilistov mednarodne formule Junior ga je postavil Zahodni Nemec »Robert Frank« s časom 5:02,1. Nemčevega imena žal ne poznamo, ker je nastopal pod psevdonimom. Slovo od tradicionalnih gorških dirk za nagrado Ljubelja je bilo torej - kljub »počasnosti« na zračnik - slovesno, rekordno.

REZULTATI - avtomobil, formule Junior: 1. »Robert Frank« - psevdonim (Zahodna Nemčija) DKW Cooper 5:02,1, 2. Kurt Zuzak (Avstrija) Slanguelini 5:19,4, 3. Heinz Maltz (Zahodna Nemčija) DKW Hartmann 5:20,0 itd.

Tržiška kočina s prekozom Ljubeljem bo leto dni ostala le pot za turiste. Motoristi se bodo na njej zbrali spet prihodnji avgust, toda ne na tej stari cesti, marveč na preurejeni, asfaltni. Tedaj lahko pričakujemo še bolj zanimive obračune med najboljšimi Srednjeevropejci na motorjih in avtomobilih.

J. Javornik J. Zornar

Na Mesnem kopališču v Kranju je bilo v soboto pionirsko prvenstvo LRS v plavanju. Številna udeležila mladih plavalcev je porok kvalitete

Pionirsko prvenstvo Slovenije v plavanju

Dva rekorda najmlajših

Kranj, 13. avgusta - Včeraj je bilo na Mesnem kopališču v Kranju republiško prvenstvo v plavanju za leto 1961. Udeležili so se ga številni mladi plavalci iz Ljubljane, Kranja, Kopra, Trbovelj, Domžal, Kamnika, Velenja, Krskega, Bleda, Celja in iz Raven. Najboljša rezultata sta zabeležila tokrat Marijeta Sribar iz Trbovelj na 50 m hrbtno in Veljko Bole na 100 m metuljček. Oba sta namreč plavalca v čast novih slovenskih pionirskih rekordov! Sribarjeva je plavalca v času 40,0, Bole pa v času 1:26,2.

Najboljši so bili tokrat mladi plavalci trboveljskega Rudarja. Ti so razen številnih prvih mest posameznikov, osvojili tudi naslov ekipnega prvaka pionirjev v LRS. Pionirji in pionirke Triglava so v skupni oceni osvojile tretje mesto.

REZULTATI - pionirji - 50 m prosto: 1. Korišič (Koper) 33,8, 2. Sapotnik (Bled) 34,2, 3. Melinc (Triglav) 34,7 itd.; 200 m prosto: 1. Tolar (Rudar) 2:49,2, 2. Jakopič (Koper) 2:53,6, 3. Kuhar (Rudar) 2:58,7 itd.; 100 m prmo: 1. Mativič (Velenje) 1:30,4, 2. Bole (Ljubljana) 1:30,6, 3. Hosta (Hirija) 1: 34,2 itd.; 50 m hrbtno: 1. Melinc (Triglav) 40,0, 2. Levčnik (Triglav) 42,7, 3. Jakopič (Koper) 42,7 itd.; 100 m hrbtno: 1. Melinc (Triglav)

1:30,0, 2. Lukac (Rudar) 1:33,8, 3. Holecšek (Velenje) 1:36,6 itd.; 50 m metuljček: 1. Bole (Ljubljana) 37,2, 2. Kuhar (Rudar) 39,8, 3. Vošnjak (Ljubljana) 40,0 itd.; 100 m metuljček: 1. Bole (Ljubljana) 1:26,2, 2. Kuhar (Rudar) 1:32,7, 3. Zote (Domžale) 1:34,2 itd.; 4x100 m prosto: 1. Rudar (Trbovelje) 5:26,3, 2. Hirija 5:52,3, 3. Neptun 5:56,4 itd.; 4x100 m mešano: 1. Rudar 6:11,2, 2. Ljubljana 6:27,0, 3. Koper 6:33,2 itd.

Pionirke - 50 m prosto: 1. Sribar (Rudar) 36,8, 2. Humar (Hirija) 37,1 itd.; 200 m prosto: 1. Mihelič (Triglav) 3:01,5, 2. Vodišek (Rudar) 3:03,4 itd.; 100 m prmo: 1. Knez (Rudar) 1:35,1, 2. Petrič (Rudar) 1:35,5 itd.; 50 m hrbtno: 1. Sribar (Rudar) 40,0, 2. Golob (Rudar) 43,0 itd.; 100 m hrbtno: 1. Golob (Rudar) 1:34,2, 2. Vodišek (Rudar) 1:36,6 itd.; 50 m metuljček: 1. Majer (Ljubljana) 43,2, 2. Humar (Hirija) 43,2 itd.; 100 m metuljček: 1. Majer (Ljubljana) 1:38,2, 2. Mihelič (Triglav) 1:39,6 itd.; 4x100 metrov prosto: 1. Rudar 5:55,3, 2. Ljubljana 6:26,8, 3. Triglav 7:22,1 itd.; 4x100 m mešano: 1. Ljubljana I 6:56,7, 2. Triglav 7:13,0, 3. Ljubljana II 7:22,1 itd.

Vrstni red: 1. Rudar (Trbovelje) 227 točk, 2. Ljubljana 159,5 točke, 3. Triglav (Kranj) 115 točk itd.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi naše zlate mamice in ženke

Marije Makuc

se zahvaljujem vsem, ki so jo bodrili v njenem trpljenju, jo tako mnogoštevilno spremlili na zadnji poti in pokrili njen prezgodnji grob z vencni in cvetjem. Hkrati se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z menoj sočustvovali in mi pisмено ali ustmeno izrazili sožalje. Posebna zahvala govornikom za lepe tolažilne besede, sindikalni organizaciji in kolektivu Okrajnega ljudskega odbora Kranj, Stovanovski skupnosti Vodovodni stolp, organizaciji ZB, kolektivu Gorenjski tisk, kolektivu vrtca »Kekec«, snovni organizaciji ZK in drugi organizacijam ter posameznikom, ki so se posvojili od pokojnice.

V neizmerni žalosti Karel Makuc z otrokoma

ZAHVALA

Javno zahvalo izražam primarju dr. Hafnerju, dr. Vilmanu, sestri Hilariji in vsemu strožnemu osebju jeseniške bolnišnice za vso skrb in nego, ki so jo nudili v težki in dolgi bolezni pokojnemu Grosser Aleksandru.

Se enkrat iskrena hvala!

Kralj Marija in ostalo sorodstvo.

Srednješolci na rešetih

»CRNE MACKE« LE IZ TT

Sestavljavci te ankete so v njej našli prostor tudi za naslednje: zaupaj svoj svetovni nazor. Ker je bila anketa anonimna, so tudi odgovori iskreni. Večina učiteljskih piše, da so materialističnega svetovnega nazora, na drugih šolah pa pravijo »nihamo med vzgojo doma in med tem, kar samaj spoznavamo«. Upamo, da temu lahko verjamemo! Ogromni del mladine je pozitivno orientiran ter v glavnem nimajo več posebnih religioznih predsodkov. Tudi v zvezi s toliko obravnavanimi »črnimi mačkami« in drugimi podobnimi pojavi, so v anketi vključili vprašanje: ali poznaš nekatere negativne pojave v politični in duhovni smeri med našo mladino; ni ti treba povedati, od kod jih poznaš? Zanimivo je, da v Kopru sploh

ne poznajo takih primerov. Če je kdo odgovoril na vprašanje, je to pojava opredelil kot religiozne - pri mladini, ki je pod vplivom cerkve. Drugi pišejo, da so taki pojavi doma onstran meje in da jih »frajerji« prenašajo sem, kjer jim jim seveda nekateri »zapadejo«. Spet drugi pišejo: »Naša mladina se nasploh premalo zanima za politično življenje«, »malomeščansko pojmovanje življenja jih žene v poceni zabavo« ali »crne mačke poznamo kvečjemu iz Tedenskega tribune.«

DOM JE KRIV, ČE MLAD CLOVEK IZTIRI

Tudi na vprašanje: če take primere poznaš, kaj je po tvojem mnenju vzrok za te pojave? so anketiranci zelo resno odgovorili. Med drugim pišejo: »Prezaposlenost staršev«, »starši se ženejo za

skupek norm, po katerih si odrasli urejujejo življenje«. Profesor, ki dijakom vceplja take nauke, ne more biti dober pedagog. - Neko dekle iz Maribora je napisalo: »Blagor tistim, ki pojmujejo moralno v znosnih mejah!« - So pa tudi taki, ki na vprašanje odgovarjajo, da »moralna ni potrebna, ker se nihče ne more ravnati po zakonitostih, ki so napisane ali pa povedane s priznice.«

MORALA ZA ODRASLE

Naslednje vprašanje: kaj je po tvojem politična, moralna, svetovni nazor? Odgovori so zelo neenotni, zelo pomanjkljivi, prav zato pa tudi zanimivi. Nekateri mislijo, da je »politika gospodarstvo naše države«, medtem ko so bili drugi mnenja, da je »politika vodenje države v odnosu do drugih držav«. - Kaj pa pravite na to? V nekaterih zavodih so namreč na vprašanje o moralni vsi odgovorili s stavkom po definiciji, ki so jo slišali od profesorja: »Moralna je

PROFESOR SLOVENSČINE NAJVLIVNEJŠI PEDAGOG

Zelo zanimivi so tudi odgovori na vprašanje: Kako gledaš na razvoj življenja? Kako gledaš na politiko in kako gledaš na družbeni razvoj in svet? Ker je bil vprašalnik na hitro pripraviljen, sta bila vprašanja: zaupaj anketi svoje ideale in kaj je tvoj življenjski cilj nekoliko nerodno formulirani. V odgovorih na prvo vprašanje prednjači pri vsaj mladini maršal Tito ali ljudje, ki jim res nekaj pomenijo - Maria Curie, starši, profesor slo-

vensčine. Iz teh odgovorov pa se tudi vidi, da je med pedagogi profesor slovensčine tista osebnost, ki najbolj vpliva na razvoj mlade osebnosti. - Na vprašanje - kaj je tvoj življenjski cilj - bi v današnjem času človek pričakoval vse materialističnih odgovorov (vulgarnih materialistov), dejansko pa so odgovori (v glavnem) zelo retni. Takole odgovarjajo: »Postati dober družbeni delavec«, »čimveč koristiti naši družbeni skupnosti«, »dosegla poklica in dobro delovanje v njem«, »mirno življenje, urejen dom, družina«, »da bi koristil družbi ob postnem delu s primernim zaslužkom«. Lahko smo prepričani, da nam srednješolci teh odgovorov niso »podvalili«, ker je bilo v anketi posebno opozorilo, naj na vprašanja odgovarjajo res tako, kot mislijo.

PREŠEREN JE OBLEDEL?

Zadnja skupna vprašanj v vprašalniku se je nanašala na slovo: - katero obdobje obravna-

vate pri pouku slovensčine - v književnosti? Iz odgovorov lahko vidimo, da s sodobnostjo pravzaprav niso preveč seznanjeni, razen na učiteljskih, kjer so že pri sodobni književnosti. - V odgovorih na vprašanje: - katero poglavje te je pri slovensčini najbolj pritegnilo? prednjači Ivan Cankar. Zanimivo je, da Prešerna omenjuje le tu in tam. Sploh prevladuje celotna »moderna«, pri tistih, ki poznajo sodobno književnost, pa književnost med obema vojnama in po zadnji vojni.

SREDNJEŠOLCI CENIJO NOB

Nedvomno pa se lahko razveselimo rezultata na vprašanje: - katero poglavje iz zgodovine te je najbolj pritegnilo, saj 90 odstotkov anketirancev odgovarja, da narodnoosvobodilna borba. Le redki so še taki, ki so jim bolj všeč stari Slovani in drugi stari narodi. Druga svetovna vojna, predvsem pa NOB, je tu na prvem mestu pri družbenih vedah - etika, evolutivna, vprašanje svobode.